

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

3.Bf.138/2023/42. szám

1

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2023. december 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. január 31. napján kelt 11.B.363/2020/182-I. számú ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakkal szemben megváltoztatja.

Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakkal szemben a pénzbüntetés kiszabását és annak átváltoztatására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

A hatóság által számsor bü. szám alatt lefoglalt és az összesített bűnjeljegyzék 1-201. szám alatt bevételezett bűnjeleket a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala Bűnjel Csoport Bj.számsor1 számon nyilvántartásba vette. E bűnjelekről szóló rendelkezést akként helyesbíti, hogy

- Terhelt1 I. r. vádlottnak a 117-123. és 178-179. szám alatti tárgyakat,
- Terhelt2 II. r. vádlottnak a 28., 36-37., 103., 107-111., 129-130. szám alatti tárgyakat,
- Terhelt3 III. r. vádlottnak az 55-56., 59-60. és 124-128. szám alatti tárgyakat

rendeli kiadni és

mellőzi a tanú8nak történő kiadásról szóló rendelkezést.

A helyesen rendszám1 forgalmi rendszámú gépjárműtípus típusú személygépkocsit a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala Bűnjel Csoport Bj.számsor2 számon nyilvántartásba vette, e bűnjelről szóló rendelkezést akként változtatja meg, hogy az az állam tulajdonába kerül.

A hatóság által számsor bü. szám alatt lefoglalt és a tárgynyilvántartásba T18. szám alatt bevételezett 250 forintot a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala Bírósági Letéti Csoport BLszámsor3 számon vételezte be.

A vádlottak által személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés idejére és a beszámításra vonatkozó rendelkezést akként helyesbíti, hogy

- Terhelt1 I. r. vádlott 2019. május 23. napjától 2019. május 25. napjáig volt őrizetben,

- Terhelt2 II. r. vádlott 2019. május 24. napjától 2019. május 25. napjáig volt őrizetben, 2020. március 06. napjától 2023. január 30. napjáig volt ingatlan volt elhagyását tiltó bűnügyi felügyeletben, 2023. január 31. napjától letartóztatásban lévő,

- Terhelt3 III. r. vádlott 2019. május 23. napjától 2019. május 25. napjáig volt őrizetben, 2019. október 25. napjától 2023. január 30. napjáig volt ingatlan elhagyását tiltó bűnügyi felügyeletben, 2023. január 31. napjától letartóztatásban lévő.

Terhelt1 I. r. vádlott tényleges tartózkodási helye: városi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet,

Terhelt2 II. r. vádlott tényleges tartózkodási helye: városi1 Fegyház és Börtön, anyja neve helyesen: név10

Terhelt3 III. r. vádlott lakcímének irányítószáma helyesen irányítószám, tényleges tartózkodási helye: városi1 Fegyház és Börtön.

Az elsőfokú bíróság ítéletének bevezető részéből mellőzi a 2020. november 13-i határnap feltüntetését.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakkal szemben helybenhagyja.

Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Főügyészség az NF.számsor4 számú vádiratában

[2] - Terhelt1 I. r. vádlottal szemben a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontjai szerint minősülő előre kitervelten és aljas indokból elkövetett emberölés büntette és a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, társtettesként, csoportosan elkövetett kifosztás büntette,

[3] - Terhelt2 II. r. vádlottal szemben a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontjai szerint minősülő felbujtóként, előre kitervelten és aljas indokból elkövetett emberölés büntette és a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, társtettesként, csoportosan elkövetett kifosztás büntette,

[4] - Terhelt3 III. r. vádlottal szemben a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és c) pontjai szerint minősülő bűnsegédként, előre kitervelten és aljas indokból elkövetett emberölés büntette és a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, társtettesként, csoportosan elkövetett kifosztás büntette miatt emelt vádat, az elsőfokú ítélet 4. oldalán a vádra történő utalást ennek megfelelően helyesbíti a másodfokú bíróság.

[5] A Fővárosi Törvényszék a 2023. január 31. napján kelt 11.B.363/2020/182-I. számú ítéletével

[6] - Terhelt1 I. r. vádlottat emberölés büntette [Btk. 160. § (1), (2) bekezdés a) és c) pont] és társtettesként, csoportosan elkövetett kifosztás büntette [Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül fegyházban végrehajtandó életfogytig tartó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy az I. r. vádlott 25 év leteltét követően bocsátható feltételes szabadságra.

[7] - Terhelt2 II. r. vádlottat felbujtóként elkövetett emberölés büntette [Btk. 160. § (1), (2) bekezdés a) és c) pont] és társtettesként, csoportosan elkövetett kifosztás büntette [Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül 19 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre 10 év közügyektől eltiltásra és 1.125.000 forint

pénzbüntetésre ítélte, valamint rendelkezett arról, hogy a II. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[8] - Terhelt3 III. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett emberölés büntette [Btk. 160. § (1), (2) bekezdés a) és c) pont] és társtettesként, csoportosan elkövetett kifosztás büntette [Btk. 366. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül 11 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 10 év közügyektől eltiltásra és 500.000 forint pénzbüntetésre ítélte, valamint rendelkezett arról, hogy a III. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[9] - Rendelkezett az előzetes fogvatartásban és ingatlan elhagyását tiltó bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításáról, a lefoglalt dolgokról és a bűnügyi költség viseléséről.

[10] Az ítéletet az ügyészség mindhárom vádlott vonatkozásában tudomásul vette. Az ítélet ellen

[11] - Terhelt1 I. r. vádlott és védője teljeskörűen,

[12] - Terhelt2 II. r. vádlott teljeskörűen, védője ténybeli és jogi okból az ítélet valamennyi rendelkezésével szemben,

[13] - Terhelt3 III. r. vádlott teljeskörűen, védője az ítélet teljeskörű felülbírálata érdekében, eljárásjogi szabálysértés miatt, a kifosztás vonatkozásában felmentés irányában és enyhítés céljából jelentett be fellebbezést.

[14] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.számsor5 számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során a perrendi szabályokat betartotta, az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, melynek keretében széleskörű bizonyítást lefolytatva valamennyi bizonyítékot beszerzett és azokat értékelve, indokolási kötelezettsége teljesítésével, mérlegeléssel állapította meg a tényállást, mely megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért felülbírálatra alkalmas. A törvényszék a rögzített tényállás alapján helytállóan következtetett a három vádlott elkövetéskori tudattartalmára, szándékára és bűnösségére és mindhármuk élet elleni és erőszakos vagyon elleni cselekményét törvényesen minősítette. Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket feltárta és kellőképpen értékelve azokat, a vádlottakkal szemben a Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célok elérésére alkalmas büntetéseket szabott ki, figyelemmel volt az ítélet belső arányosságára. Törvényesen tiltotta el a vádlottakat mellékbüntetésül a közügyek gyakorlásától. Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak a kifosztás büntettét haszonszerzés céljából követték el, megfelelő jövedelmük és vagyonuk van, ezért a bíróság a Btk. 50. § (1) és (2) bekezdése alapján törvényesen ítélte őket pénzbüntetésre is. Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései is megfelelőek. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[15] Az I. r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenysége és az elutasított bizonyítási indítványok kapcsán utalt arra,

hogy a törvényszék nem kellő alapossggal vette figyelembe Terhelt1 és a sértett testalkatát, testméretét, valamint a bűncselekmény helyszínéül szolgáló gépjárműtípus személygépkocsi belsejének méretét. Terhelt1 több mint 185 cm magas, míg a sértett bár alacsony volt, de testes. A megállapított tényállás szerint a sértett ült az anyós ülésen, míg mögötte Terhelt1 foglalt helyet és ebben a pozícióban fojtotta meg sértett1t. A gépjárműtípus nem tágas belméretű, azaz erős a kétség afelől, hogy ebben a helyzetben történt, történhetett sértett1 megölése, vagy ha igen, akkor nem Terhelt1 volt az, aki az ölési cselekményt elkövette, melyet alátámaszt Terhelt3 III. r. vádlottnak a büntetés-végrehajtási intézetben írt levele. Tény, hogy az eljárás kezdeti szakaszában Terhelt1 I. r. vádlott magára vállalta az ölési cselekményt, de utólag ezt nem tartotta fent, mint ahogy vádlott társai sem tettek végig következetes vallomást.

[16] A büntetés kiszabásával kapcsolatban előadta, hogy a joghátrány nem felel meg a belső arányosság követelményének. Bár a részesi magatartás ugyanazon büntetési tétellel fenyegetett, mint a tettes által megvalósított cselekmény és a gyakorlat szerint a részesi magatartás enyhébb megítélésű, de véleménye szerint ez alól a felbujtói magatartás kivételt kell, hogy képezzen az emberölés esetében. A felbujtó az, aki kívánja a sértett halálát és ő az, aki az ölési cselekmény szándékát kialakítja, formálja egy harmadik személyben. Jelen ügyben ez a személy Terhelt2 II. r. vádlott, aki jóval enyhébb büntetést kapott, mely nem felel meg a belső arányosságnak. Ezért arra tett indítványt, hogy az ítéltábla Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés büntetést változtassa át határozott ideig tartó szabadságvesztés büntetésre.

[17] A II. r. vádlott védőjének a fellebbezés írásbeli indokolásában kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a vonatkozó perrendi szabályok betartásával folytatta le, azonban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben megalapozatlan, mely a másodfokú eljárásban az iratok alapján pontosítható, illetőleg kiegészíthető, melyre tekintettel felülbírálatra alkalmas.

[18] A védelem álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a tényállásában rögzítette, hogy sértett1 sértett 2018. év végén - 2019. év elején, kölcsönadott Terhelt2 II. r. vádlottnak, mintegy 10 millió forintot azzal, hogy Terhelt2 II. r. vádlott azt megforgatja, és haszonnal visszaadja.

[19] Terhelt2 II. r. vádlott az eljárás során gyanúsított ki hallgatásai során mindvégig következetesen állította, hogy nem tartozott a sértettnek, vele korábban elszámolt, további közös üzleteket terveztek. Ezzel szemben Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak és a tanúk egy része (tanú1, tanú2, tanú5, tanú3) tett említést tartozásról, azonban e vallomások önmagukkal és egymással is ellentmondásban álltak. tanú4 tanú nem tudott nyilatkozni tartozásról. tanú6 tanútól pedig elfogulatlan vallomás II. r. vádlott vonatkozásában nem várható, ezért vallomása bizonyítékként nem értékelhető.

[20] A II. r. vádlott védőjének álláspontja szerint a tartozás vonatkozásában tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az ítéleti tényállás alapjául elfogadta a tanúk tárgyaláson tett vallomását, szemben a nyomozás során tett vallomásaikkal, figyelemmel az eltelt időre, mely idő alatt az emlékek megkoptak, azokat befolyásolták a médiában megjelenő híradások,

közvetítések, és a tanúk is elismerték, hogy az eset óta több ízben beszéltek egymással az ügyről.

[21] A II. r. vádlott védője szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg tényként az, hogy Terhelt2 II. r. vádlott mintegy 10 millió forintot kapott kölcsön a sértettől, minden kétséget kizáróan nem állapítható meg sem a tartozás léte, sem annak összege, sem a kölcsönszerződés adósa. Ezért indítványozta e hivatkozott rész ítéleti tényállásból történő kirekesztését.

[22] A II. r. vádlott védőjének álláspontja szerint nem állapítható meg minden kétséget kizáró bizonyossággal az az ok, mely a bűncselekmény elkövetésének oka vagy célja volt, melyre tekintettel az aljas indok, mint minősítő körülmény megállapítása téves. E körben kiemelte a rendelkezésre álló bizonyítékok közül, hogy

[23] - a nyomozás során Terhelt2 részletes vallomást tett arról, hogy a két hivatkozott cégben a sértett strómanja volt Terhelt1 I. r. vádlottal, ezt erősíti meg tanú4 tanú vallomása is, melyben elmondta, hogy a sértett telefonkönyvében II. r. vádlott „Helyettes” néven volt elmentve,

[24] - I. és II. r. vádlott, valamint tanú12 tanú is elmondta, hogy a sértett „számlázással” foglalkozott, cégeket alapított, melyekkel ténylegesen ő dolgozott, strómanokon keresztül,

[25] - tanú13 a nyomozás során említést tett egy zsarolási történetről is a sértett vonatkozásában,

[26] - a nyomozás során adat merült fel I. és III. r. vádlott vonatkozásában, hogy kábítószerrel kapcsolatos természetű tevékenységbe kezdtek,

[27] - becsatolásra került egy büntetés-végrehajtási levél, mely alapján minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy Terhelt1 I. és Terhelt3 III. r. vádlott a nyomozás során egymással egyeztettek a vallomásaikat, és ennek során egyre inkább Terhelt2 II. r. vádlottat igyekeztek „rossz színben” feltűntetni.

[28] Az elsőfokú bíróság a tényállásban rögzítette, hogy Terhelt2 II. r. vádlott 2019. áprilisában városnévben felvetette Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlottaknak, hogy meg kell ölni a sértettet. Tekintettel arra, hogy Terhelt2 II. r. vádlott ilyen vallomást az eljárás során soha nem tett, a másik két vádlott ezirányú nyilatkozatai a büntetés-végrehajtási levél, több ízben módosított gyanúsítottai vallomásaik, önellentmondásaik és felelősségelhárításuk miatt önmagukban, külső, objektív bizonyíték hiányában nem elegendőek, ezen ténymegállapítás nem megalapozott, melyre tekintettel a tényállásból való kirekesztése szükséges.

[29] A vádlottak nyomozás során tett vallomásai és az egyéb okirati bizonyítékok alapján az előre kiterveltség vonatkozásában kiemelte, hogy Terhelt1 I. r. vádlott volt az, aki az interneten az ölési cselekménnyel kapcsolatos kutató munkát végzett; a kockaköves üzletet

felhozta Terhelt2 és a sértett részére; kiválasztotta ki a helyszínt, ahova a sértett holttestét elásták; eldöntötte, hogy fojtással hajtja végre az ölési cselekményt; elkészítette a cselekmény eszközét, megvásárolta a drótot, kipróbálta a III. r. vádlotton; hozta az ásókat; részt vett a Nátrium-hidroxid vásárlásában és a gödör kiásásában. Az előre kiterveltség vonatkozásában valamennyi releváns esemény Terhelt1 I. r. vádlott személyéhez köthető, bizonyos részecselekmények vonatkozásában a másik két vádlott jelenléte is igazolható, azonban tevőleges magatartást nem tanúsítottak (kivételesen a gödör kiásása, melynél Terhelt3 III. r. vádlott is segítséget nyújtott).

[30] A kifosztás büntette tekintetében kizárólag a vádlottak vallomásai állnak a rendelkezésre, akik egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tettek a sértett értékeinek elvétele vonatkozásában:

[31] - Terhelt1 I. r. vádlott az értékek elvételével kapcsolatban tett vallomásai annyira ellentmondásosak, akár egy vallomáson belül is, hogy ítéleti tényállás alapjául részben sem szolgálhatnak,

[32] - Terhelt2 II. r. vádlott következetesen állította, hogy a sértettől semmit nem vett el, valamennyi értéktárgyat Terhelt1 I. r. vádlott vette el a sértettől, az órát Terhelt3 III. r. vádlottnak adta,

[33] - Terhelt3 III. r. vádlott a lánc levételével kapcsolatban fogalmazott egyedül többes számban, mely életszerűtlen, mivel egy lánc levételéhez nem szükséges két ember, az elvétel körülményeit pedig a vádlott nem is részletezte.

[34] A II. vádlott védője szerint a vádlotti vallomások alapján megállapítható, hogy az értékek elvételében tettesként kizárólag Terhelt1 I. r. vádlott vett részt. Terhelt2 II. r. vádlotthoz egyetlen érték sem került, az értékek elvételében nem vett részt, kizárólag jelenléte bizonyított, ezért a kifosztás büntette miatt emelt vád alól bizonyítottság hiányában történő felmentését indítványozta figyelemmel arra a körülményre is, hogy az ölési cselekményt tettesként megvalósító Terhelt1 I. r. vádlott cselekvősege mellett Terhelt2 II. r. vádlott jelenléte még csak pszichikai bűnsegélyt sem valósított meg a kifosztás vonatkozásában.

[35] A cselekmény helyes minősítése kapcsán kiemelte, hogy Terhelt2 II. r. vádlott védekezése szerint az állapítható meg, hogy

[36] - a cselekmény előtt hallott Terhelt1-től olyan kijelentést, hogy meg fogja ölni a sértettet, azonban állítása szerint azt soha, egy percre sem vette komolyan,

[37] - az ölési cselekményről előzetesen nem tudott, annak megszervezésében nem vett részt, egyáltalán nem kívánta a sértett halálát, és őszintén megdöbben, majd fizikai tüneteket is produkált akkor, amikor látta, hogy Terhelt1 I. r. vádlott megfojtja a sértettet,

[38] - az ölési cselekmény után segítséget nyújtott Terhelt1 I. és Terhelt3 III. r. vádlott részére a sértett holttestének elásásában, és későbbi cselekedeteivel (tanúként tett

valótlan vallomásai megtételével) segítséget nyújtott ahhoz, hogy a holttest a hatóságok elől elrejtve maradjon, illetőleg magatartásával a büntetőeljárás sikerességét törekedett meggátolni.

[39] Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállást pontosítsa és Terhelt2 II. r. vádlottat az ellene aljas indokból, előre kitervelten elkövetett emberölés büntette és kifosztás büntette miatt emelt vád alól bizonyítottság hiányában mentse fel és mondja ki bűnösnek a Btk. 282. (1) bekezdésébe ütköző, és a (3) bekezdés szerint minősülő bűnpártolás büntetében, melyre tekintettel a szabadságvesztés mértékét jelentősen enyhítse, míg a pénzbüntetést mellőzze.

[40] Terhelt2 II. r. vádlott büntetőjogi felelősségének vád szerint történő megállapítása esetén a védelem álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés mértéke jelentősen eltúlzott, megtorló jellegű, mely túlmutat a speciális és generális prevención, és nem igazodik a kialakult bírói gyakorlathoz sem. A védelem indítványozta figyelembe venni a büntetés kiszabásakor, hogy

[41] - a II. r. vádlott a bűnügyi felügyelete alatt is egy háztartásban élt 72 éves édesanyjával, akit lehetőségeihez mérten próbált támogatni és aki szeretné még életében viszont látni a fiát a büntetés-végrehajtási intézet keretein kívül,

[42] - az igazságügyi elmeorvos- és pszichológus szakértői vélemény rögzíti azt is, hogy bűnismétlés veszélye vele szemben nem áll fenn,

[43] - a büntetés mértéke nem szabad, hogy elvegye a reményt és a célt a terhelttől, hogy megfelelő magatartásával a későbbiekben a társadalom hasznos tagjává válhasson,

[44] - a bűnügyi felügyelet valamennyi magatartási szabályát hosszú éveken át betartotta, a hatóságok idézéseire megjelent, igazolási kötelezettségeit teljesítette,

[45] - a II. r. vádlottal szemben újabb szabálysértési vagy büntetőeljárás nem indult,

[46] - aranykalászos gazda képzésen vett részt, melyet sikeresen be is fejezett.

[47] Fentiek alapján másodlagosan indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a kiszabott szabadságvesztés mértékét jelentősen enyhítse, míg a pénzbüntetés kiszabását mellőzze, mivel Terhelt2 II. r. vádlott az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése óta letartóztatásban van, jövedelmi, vagyoni viszonyai nem teszik lehetővé vele szemben pénzbüntetés kiszabását.

[48] A III. r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában a bejelentett fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, széleskörű bizonyítást folytatott le, azonban az eljárásjogi szabályokat nem teljes mértékben tartotta be. E körben fenntartotta az elsőfokú eljárásban is

előadott hivatkozását, miszerint Terhelt3 III. r. vádlott 2019. május 24. napján 7:30 órakor foganatosított folytatólagos kihallgatásán elmondottak bizonyítékként nem használhatóak fel az alábbi indokok alapján:

[49] - A terhelt számára a nyomozó hatóság a MÜK rendszerén keresztül kijelölt egy védőt név5 személyében, akinek az értesítése megtörtént 2019. május 24. napján 6:30 órára, e-mail formájában 6:27 órakor. Az iratokban olvasható, hogy „az üzenetet sikerült kézbesíteni ezeknek a címzetteknek vagy csoportoknak, de a célkiszolgáló nem küldött kézbesítési igazolást”. A tervezett kihallgatás előtt 3 perccel korábbi értesítés és az egy órával később, helyettes védő jelenlétében megkezdett folytatólagos kihallgatás nem felelt meg a Be. 113. § (4) bekezdésben írtaknak.

[50] - A nyomozó hatóság szövegesen is rögzítette a 2019. május 24. napján 7:30 órakor kezdődő kihallgatási jegyzőkönyvben, hogy a kirendelt védő – a nyomozó hatóság megítélése szerint – szabályszerű értesítés ellenére nem jelent meg, így gondoskodtak helyettes védő jelenlétéről és megkezdtek a folytatólagos kihallgatást név3 helyettes védő jelenlétében.

[51] - A III. r. vádlott védőjének álláspontja szerint erre a kihallgatásra a kirendelt védő értesítése nem volt szabályszerű és a nyomozó hatóság a helyettes védő kirendelésére irányadó szabályokat sem tartotta be, ugyanis a helyettes védő kirendelése a gyanúsított legelső, 2019. május 24. napján 01:15 órakor kezdődő kihallgatása befejezéséig szolt a Be. 49. § (5) bekezdés alapján. A védő szerint a nyomozó hatóság akkor járt volna el szabályosan, ha a Be. 113. § (4) bekezdés alapján legalább 2 órát - mint értesítési időközt - megvárta volna, és ha ezen intervallumban a MÜK rendszere által kijelölt kirendelt védőt nem éri el, ezután kezdett volna el – újabb kirendelő határozattal – helyettes védő kijelöléséről intézkedni.

[52] Mindezek miatt a III. r. vádlott védőjének álláspontja szerint Terhelt3 III. r. vádlott 2019. május 24. napján 7:30 órakor megkezdett folytatólagos kihallgatási jegyzőkönyvét a Be. 167. § (5) bekezdése alapján a bizonyítékok közül ki kell rekeszteni és Terhelt3 III. r. vádlott említett vallomásaiban foglaltak - köztük a kifosztás bűncselekménnyel kapcsolatos, önmagát terhelő előadásai - bizonyítékként nem használhatóak fel.

[53] A megállapított tényállás a kifosztás büntette, és az emberölés előre kiterveltség minősítő körülménye vonatkozásában részben megalapozatlan a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjában rögzített okok miatt.

[54] Terhelt3 III. r. vádlott a kifosztás bűncselekmény vonatkozásában nem fejtett ki társai vallomásai szerint sem aktív, tevőleges magatartást. Részletesen idézte Terhelt2 II. r. és Terhelt1 I. r. vádlott e körben tett vallomásait, egyik terhelttárs vallomásaiban sem esik szó Terhelt3 III. r. vádlott tevőleges magatartásáról, legfeljebb pusztán jelenléte igazolt, azonban, ha I. r. vádlott előadásait megfigyeljük és értékeljük, Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában szándékegység nem állapítható meg. Ami legfeljebb megállapítható, az az alapbűncselekményhez kapcsolódó tárgyi bűnpártolás, amely miatt Terhelt3 III. r. vádlott büntetőjogi felelősségét megállapítani nem lehet.

[55] Az elsőfokú bíróság a terheltek tudattartalmának vizsgálatával nem foglalkozott. A terheltek részéről többször elhangzott az a mondat, hogy nem gondolták komolyan, nem gondoltak bele, hogy ez tényleg meg fog történni. A rendelkezésre álló objektív körülmények alapján Terhelt3 III. r. vádlott esetében legfeljebb eshetőleges szándék állapítható meg, dolus directus azonban semmiképp. sértett1 sértett megölésének gondolata általánosságban felmerült, de mindkét terhelttárs elmondta, hogy Terhelt3 III. r. vádlott az ominózus szombati napon családi esemény miatt nem volt jelen, amikor is számos részlet megvitatására, megtervezésére került sor, a másik két társ bioboltban is járt, nem hallhatta tehát Terhelt3 III. r. vádlott, hogy társai között milyen beszélgetés zajlott. A vallomásokból az derül ki, vasárnap egy telefonhívást kapott, hogy másnap hétfőn 8.00 órakor helység1n találkozni, de a pontos napirendről nincs adat, hogy tájékoztatást kapott volna. Neki egyebekben semmilyen érdeke nem fűződött a sértett halálához, a szakértői véleményekből és a szakértők személyes meghallgatáskor kiderült, hogy a befolyásolhatósága, érzelmi kapcsolata, a „csordaszellem”, a társainak való megfelelés vezetett ahhoz, hogy az eseményekbe belesodródott, és nem volt elég határozott ahhoz, hogy saját álláspontját, egyet nem értését kifejezze, adott esetben még társait is lebeszélje. Az emberölés előre kitervelt elkövetése feltétele az ölésre irányuló céltudatos törekvés, mely az egyenes szándék meglétét feltételezi. Az előre kitervelten elkövetés megállapítása kizárt, ha az elkövető ölési szándéka eshetőleges. A rendelkezésre álló bizonyítékokra tekintettel Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában az előre kiterveltség, mint minősítő körülmény mellőzése indokolt.

[56] Előbbi következtetések a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján levonhatók, a tényállás korrigálható a Be. 593. § (1) bekezdés a) és b) pontjában rögzítettek alapján. A III. r. vádlott védője indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát küszöbölje ki és Terhelt3 III. r. vádlottat a kifosztás büntette miatt emelt vád alól mentse fel, és vonatkozásában a Btk. 160. § (2) bekezdés a) pontja szerinti minősítő körülményt mellőzze. Ebben az esetben Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában nem kell halmazati büntetést kiszabni, másrészt pedig terhére nem kettő, hanem egy minősítő körülmény állapítható meg. Előbbiekre tekintettel már önmagában is az elsőfokon kiszabott büntetés enyhítésére mutatkozik lehetőség.

[57] Indítványozta további enyhítő körülményként értékelni Terhelt3 III. r. vádlott

[58] - tényfeltáró vallomását, mely olyannyira fontos volt jelen büntetőeljárásban, hogy az ő beismerésének, részletes előadásainak, helyszínbemutatásának köszönhető az ügy felderítése,

[59] - bűnsegédi minőségét,

[60] - eshetőleges szándékát,

[61] - őszinte megbánását, mert e körben az elsőfokú bíróság ítélete a szakértői meghallgatás eredményét tekintve iratellenes megállapításokat is tartalmaz, kiemelte szakértő2 szakértő tárgyaláson való meghallgatása körében előadottakat (151. számú tárgyalási jegyzőkönyv), mely alapján az úgynevezett „sütivásárlás” egy trauma megélését követő nagyon erős hárítás, amely segített a vádlottnak megvédeni önmagát attól, nehogy

összeomoljon, ez pedig éppen az ellenkezője annak, mint amit az elsőfokú bíróság következtetésként levont,

[62] - a kinti életben, bűnügyi felügyelet alatt rendszeresen pszichológushoz járt mind személyesen, mind pedig online konzultációk keretében, e pszichológusi kezelések folytatásával a szakértő álláspontja szerint Terhelt3 III. r. vádlott személyiség szerkezete kezelhető, fejleszthető, és tud pozitív irányba fejlődni, amelynek első lépéseit már megtette,

[63] - pszichopátiás személyiség szerkezetét, sodorhatóságát, befolyásolhatóságát, mely megkönnyítette, hogy belesodródott a vádiratban megjelölt bűncselekménybe.

[64] Mindezekre tekintettel a büntetés Btk. 79. §-ban megfogalmazott céljai, és 80. § (1) bekezdésében rögzített elvei Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában enyhébb büntetés kiszabásával, méltányosabb időtartamú szabadságvesztés kiszabásával is elérhetőek.

[65] A pénzbüntetés kiszabása kapcsán kiemelte, hogy a kifosztás büntette körében kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a haszonszerzés céljából elkövetést, másrészt a vádlottnak a büntetés-végrehajtási intézetben nyilvánvalóan nincs olyan megfelelő jövedelme, amelyből a kiszabott pénzbüntetést megfizetni tudná, az tulajdonképpen családjára róna többlet terhet, amely nyilvánvalóan ellentétes a jogalkotó céljaival. Ezért indítványozta a pénzbüntetés kiszabásának mellőzését.

[66] A nyilvános ülésen a védők a fellebbezés írásbeli indokolásában foglaltakkal egyezően szólaltak fel, a III. r. vádlott védője annyiban egészítette ki a korábbi beadványát, hogy indítványozta a Btk. 82. § (2) bekezdés szerinti enyhítő szakasz alkalmazását és utalt arra, hogy a pénzbüntetés kiszabásához a terhelt büntetés-végrehajtási intézetben történő munkavégzéssel keresett jövedelme sem megfelelő.

[67] A vádlottak személyi körülményeik tekintetében tettek nyilatkozatot, az ügy érdemében és az utolsó szó jogán tett felszólalásukban

[68] - Terhelt1 I. r. vádlott fenntartotta azt a védekezését, miszerint nem ő követte el tettesként a cselekményt, megbánását hangoztatta, valamint bocsánatot kért a sértett, a saját és a vádlott társai családjától is,

[69] - Terhelt2 II. r. vádlott sajnálatát fejezte ki a történetek miatt,

[70] - Terhelt3 III. r. vádlott megismételte, hogy nagyon sajnálja, hogy nem volt ereje és bátorsága kiszállni ebből a cselekményből, melynek visszafordíthatatlan következménye lett, mellyel fájdalmat okozott a sértett családjának és saját rokonainak is. Indítványozta a kiszabott büntetésének az enyhítését, hogy minél előbb újra hasznos tagja lehessen a társadalomnak.

[71] A bejelentett fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

[72] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

[73] A felülbírálat - a felmentésre irányuló fellebbezésekre tekintettel - teljeskörű, a Be. 590. § (2) bekezdés alapján kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésre, az indokolás helyességére és arra is, hogy az elsőfokú eljárásban sérelem nélkül érvényesültek-e az eljárási szabályok.

[74] A felülbírálat eredményeként az ítéltábla azt állapította meg, hogy a törvényszék a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást lefolytatva ügyfelderítési kötelezettségnek maradéktalanul eleget tett, valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékot beszerzett.

[75] A törvényszék kihallgatta tanú1, tanú2, tanú10, tanú3, tanú6, tanú5 és tanú4 tanúkat. A Be. 527. § (2) bekezdés b) pont alapján ügyészi indítványra felolvasta tanú15 tanú vallomását, mely szükséges a bizonyításhoz, de a tárgyaláson történő kihallgatása nem volt indokolt, azt a bíróság nem tartotta szükségesnek és az ügyész, a vádlottak és a védők sem indítványozták. Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson részletesen meghallgatta az ügyben eljáró szakértő2, szakértő1, szakértő3 szakértőket, a tárgyaláson ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése körében releváns adatokat tartalmaznak.

[76] A másodfokú bíróság nem osztotta az I. r. vádlott védőjének a fellebbezés írásbeli indokolásában, a törvényszék előtti eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványai elutasítását sérelmező kifogását.

[77] Az iratok alapján megállapítható, hogy az I. r. vádlott meghatalmazott védője a 2020. május 29. napján kelt beadványában már a bizonyítási kísérlet lefolytatására és az írásszakértő kirendelésére irányuló indítványokat előterjesztette, melyeket a nyomozó hatóság elutasított (nyomozati iratok 2901-2905. oldal).

[78] A törvényszék az ítélet 49. oldalán részletesen kifejtette, hogy a bizonyítási kísérlet lefolytatására irányuló indítványt miért utasította el. Indokolása szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy a sértett életét az I. r. vádlott oltotta ki oly módon, hogy a hátsó ülésen ülve hátulról a nyakán átvetve az előre elkészített eszközt azzal megfojtotta, ezért ezen indítvány teljesítése csak az eljárás elhúzódásához vezetett volna a tényállás tisztázását nem segítette volna elő. Ezzel a másodfokú bíróság is egyetértett, figyelemmel arra is, hogy Terhelt1 I. r. vádlott még a módosított, 2019. július 9-i vallomásában is előadta, hogy ült és utazott a gépjárműtípus gépkocsi hátsó ülésén, csak később helyet cseréltek a II. r. vádlottal és ő vezetett tovább. A bizonyítási kísérlet lefolytatása nélkül is igazolt, hogy az ilyen típusú gépjármű hátsó ülésére az I. r. vádlottal azonos magasságú és testalkatú személyek is beférnek, ahogy azt ő sem vitatta, így önmagában az erre történő hivatkozása a bűncselekmény elkövetését nem zárja ki.

[79] A másodfokú bíróság osztotta a törvényszék álláspontját a becsatolt kézzel írt levél tekintetében írásszakértő kirendelésére és a levél átadási körülményeire a büntetés-végrehajtási intézet megkeresésére vonatkozóan is (elsőfokú ítélet 46-47. oldal). A nyomozás során Terhelt1 I. r. vádlott - lényegében a módosított vallomása és a gépkocsit a gödörhöz vezető személyre történő hivatkozása alátámasztására - részletesen nyilatkozott a levéllel kapcsolatban (nyomozati iratok 2909-2911. oldal). Terhelt3 III. r. vádlott a 2019. október 11-i kihallgatását követően megtagadta a vallomástételt, így a levéllel kapcsolatban őt nyilatkoztatni nem volt eljárési lehetőség. Mivel a levél lényegében a Terhelt1 által előadottakhoz képest novumot nem tartalmaz, mely vallomások a bizonyítási anyag részét képezik és mérlegelés alatt állóak, valamint – ahogy arra a törvényszék is hivatkozott – a levél tartalmának nem is volt relevanciája annak megítélése körében, hogy az ölési cselekményt ki hajtotta végre, a levéllel kapcsolatos további bizonyítás felvétele szükségtelen.

[80] Az elsőfokú eljárásban tanú14 zárvatárs tanúkénti kihallgatására és az I. r. vádlott jellemzésének beszerzése irányulóan is helyesen döntött a törvényszék, amikor ezen indítványokat elutasította, mert a tényállás ezen bizonyítások felvétele nélkül is felderített, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a valósághű tényállás megállapítható, a további bizonyítás az eljárás indokolatlan elhúzódását eredményezte volna.

[81] A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem sérültek a bizonyítás törvényességével kapcsolatos eljárási szabályok sem. A III. r. vádlott védőjének az egyes bizonyítási eszköz - nevezetesen Terhelt3 III. r. vádlott 2019. május 24. napján 7:30 órakor kezdődő vallomásának - kirekesztésére irányuló indítványát a másodfokú bíróság nem tartotta alaposnak.

[82] A másodfokú bíróság a vizsgálat kiindulópontjának azt tekintette, hogy

[83] - a Be. 167. § (5) bekezdés alapján nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, illetve a (2) bekezdésben meghatározott hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntető eljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg,

[84] - az eljárási törvény értelmében a bizonyítékok köréből azokat a tényeket kell kizárni, amelyek a bizonyítás törvényességének fenti megsértésével szerzett bizonyítási eszközből származnak,

[85] - a büntetőeljárásban a bizonyíték kirekesztésére csak törvényes ok alapján, mindig eljárásjogi okon alapulón kerülhet sor, jogkövetkezménye pedig a bizonyíték figyelmen kívül hagyásának kötelezettsége.

[86] A kirekesztés kérdésének vizsgálata a bíróság részéről egy formai vizsgálatot jelent. Az eljárási törvény a Be. 167. § (5) bekezdése szerinti generális szabályozási szinten és helyenként elszórtan, de mindig tételesen meghatározza azokat az eseteket, amikor az adott bizonyítási eszközből származó bizonyíték mindenfajta tartalmi vizsgálódás nélkül a bizonyítás anyagából kirekesztendő, mérlegelési körbe nem vonható. A bizonyítás törvényessége körében az eljárási cselekmények szabályszerű lefolytatását tehát a

perbírósnak mindig vizsgálnia kell, a formai vizsgálat tehát minden más szempontot megelőző.

[87] A másodfokú bíróság osztotta a törvényszék álláspontját, miszerint Terhelt3 III. r. vádlott 2019. május 24. napján 7:30 órakor foganatosított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv kirekesztésének nincs indoka. Az elsőfokú bíróság ítéletének 23. oldalán és a III. r. vádlott védője írásbeli fellebbezésében iratszerűen jelölte meg a 2019. május 24-i gyanúsított ki hallgatásokkal kapcsolatos releváns adatokat, azok megismétlése szükségtelen.

[88] A vitatott gyanúsított vallomás tekintetében az ítéltábla utal arra, hogy a 8/2013. (III. 1.) AB határozat [53] bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem maradhat értékelés nélkül, hogy a konkrét eljárás összes körülményei alapján lehet megállapítani, hogy egy esetleges eljárási szabálysértés esetén a résztvevők büntető eljárási jogainak lényeges sérelmével megszerzett vallomásra van-e szó, mely kirekesztéshez vezethet, így e körben vizsgálni kell azt is, hogy a vitatott gyanúsított vallomásnak mi a későbbi sorsa, a terhelt később megerősítette-e annak tartalmát, fenntartotta-e korábbi vallomását vagy azt visszavonta, a nyilatkozat milyen hatást gyakorolt az illető büntetőeljárásának végkimenetelére, ebből következően mindig szükséges figyelemmel lenni a kérdéses vallomásnak a büntetőeljárásban játszott szerepére.

[89] Jelen ügyben megállapítható, hogy Terhelt3 III. r. vádlott a 2019. május 24. napján 7:30 órakor kezdődő kihallgatásán

[90] - nem egyedül, védő nélkül, hanem ügyvéd jelenlétében tett vallomást, mely ügyvéd jelen volt az aznap 1:15 és 3:40 órakor folytatott kihallgatásain is és a 2019. május 24. napján kelt meghatalmazás alapján a meghatalmazott védő helyettesítésére is jogosult volt (nyomozati iratok 2939. oldal),

[91] - a III. r. védő által hivatkozott szabályok esetleges megsértése a védő kihallgatáson való jelenlétét és a védelem tényét nem kérdőjelezi meg,

[92] - Terhelt3 III. r. vádlott a következő, 2019. május 30. napján 11:24 órakor kezdődő folytatódó kihallgatásán, szintén név3 védő jelenlétében korábbi vallomásait, beleértve a május 24-én 7:30 órakor kezdődően felvett is, fenntartotta (nyomozati iratok 3053. oldal).

[93] Mindezen körülmények együttes értékelésének eredményeképpen a másodfokú bíróság nem értett egyet a III. r. vádlott védőjének a bizonyíték kirekesztését célzó fellebbezési indítványával, Terhelt3 III. r. vádlott valamennyi kihallgatására törvényesen került sor, a Be. 167. § (5) bekezdés alapján kirekesztésre nincs indok.

[94] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nem volt.

[95] A vádlottak személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket - melyek a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írtak szerint nem a tényállás részei - pontosítja akként, hogy

[96] - Terhelt1 I. r. vádlott szakképzettsége karosszerialakatos, jelenleg vagyontalan, megtakarítással nem rendelkezik, betegsége nincs.

[97] - Terhelt2 II. r. vádlott szakképzettsége hentes és aranykalászos gazda képesítéssel is rendelkezik, a cég1.-t törölték, jelenleg jövedelemmel nem rendelkezik, vagyontalan, betegsége nincs.

[98] - Terhelt3 III. r. vádlott jelenleg a büntetés-végrehajtási intézetben a cég4 Kft. alkalmazásában dolgozik segédmunkásként, raklapösszeszerelőként, havi jövedelme nettó 36.000 forint.

[99] A felülbírálat eredményeképpen a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés a) pont alapján részben megalapozatlan, mert a tényállás hiányos. A másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pont értelmében a tényállást kiegészítette az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján

[100] - az elsőfokú bíróság ítéletének 7. oldal harmadik bekezdés után azzal, hogy "Terhelt2 II. r. vádlott 2019. május 3. napján 18:37 órakor és 2019. május 5. napján 10:48 órakor is osztott meg egy-egy fém hordó eladására vonatkozó linket a három vádlott által használt közös facebook messenger csoportos beszélgetésben" (nyomozati iratok 1129-1131. oldal), illetve azzal, hogy „Terhelt1 2019. május 3. napján 20:37 órakor vas hordó eladására vonatkozó linket küldött Terhelt2 II. r. vádlottnak a facebookon" (nyomozati iratok 1105. oldal),

[101] - az elsőfokú bíróság ítéletének 7. oldal hatodik bekezdésben azzal, hogy „elvetették azt a tervüket, hogy a sértett holttestét egy fém hordóban savban feloldva tüntetik el" (nyomozati iratok 1133. oldal),

[102] - az elsőfokú ítélet 7. oldal utolsó bekezdésben azzal, hogy a helység4 egyéb3 áruházban a fojtózsínór készítéséhez a drótkötél mellett faspirálfűrőt is vásároltak (nyomozati iratok 1737-1741. oldal).

[103] A fenti változtatásokkal a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentessé vált, ezért a Be. 593. § (3) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[104] Az emberölés esetében releváns bizonyítandó tények - többek között - a bűncselekmény alanyán, vagyis az elkövető személyén kívül a tárgyi oldallal kapcsolatban a passzív alany, az elkövetési magatartás, az elkövetés helye, az elkövetés ideje, az elkövetés eszköze, az elkövetés módja, elkövetés eredménye, a halál oka, az elkövetési magatartás és az eredmény között az okozati összefüggés fennállása, illetve az alanyi oldallal kapcsolatban a

szándékosság vagy gondatlanság, a motívum, célzat, indíték. Az összes, rendelkezésre álló bizonyíték egyenkénti és együttes értékelése alapján minden kétséget kizáró módon igazoltnak kell lennie a halál tényén túl a bűncselekmény elkövetésének, a tettes személyének és bűnösségének is.

[105] A Be. 167. § (3) és (4) bekezdés a bizonyítékok értékelése körében akként rendelkezik, hogy

[106] - a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító erejük,

[107] - a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[108] A bizonyítékok értékelésekor a hatóságok a büntető eljárási törvényben meghatározott bizonyítás rendszerében, a bizonyítékoknak a törvény, a logika és észszerűség szabályainak megfelelő mérlegelésével alakítják ki meggyőződésüket. A meggyőződés kialakulásának logikai folyamatát a határozatban fel kell tárni oly módon, hogy annak menete érthető, követhető, logikai rendszernek megfelelő legyen, mely ezáltal teszi lehetővé annak helyessége ellenőrzését.

[109] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen számba vette a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a bizonyítékok felsorolása és szükséges körben történő ismertetése mellett nyomon követhető és ellenőrizhető módon megindokolta, hogy a megállapított tényeket mi alapján találta bizonyítottnak, a tényállás egyes részeit illetően külön kitért arra, hogy milyen bizonyítékok igazolták a sértett és a vádlottak, valamint a terheltek egymás közötti kapcsolatát, a II. r. vádlott sértett felé fennálló tartozását, a május 6-i eseményt megelőző terhelti egyeztetéseket és megegyezéseket, a bűncselekmény előzetes eltervezését és a szerepek leosztását, a sértett halála okát, a sértett értékei elvételét. A törvényszék indokolása a perrendi szabályoknak megfelelő, a bizonyítékok mérlegelése nemcsak formailag volt szabályos, hanem annak helyességével szemben tartalmilag sem támasztható alapos kétség. A másodfokú bíróság - határozatának indokolásában - nem ismétli meg az általa helyesnek ítélt elsőbírói következtetéseket és mérlegelő tevékenységet, azt csupán, reagálva a védelem által a fellebbezés indokolásában kifejtettekre, indokolt esetben kiegészíti.

[110] A törvényszék a bizonyítékok mérlegelésének eredményeképpen a tényállás alapjául Terhelt1 I. és Terhelt3 III. r. vádlott beismerő vallomását fogadta el, a körben, amiket egyéb bizonyítékok is alátámasztottak, szemben Terhelt2 II. r. vádlott vallomásával.

[111] A II. r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában vitatta a törvényszék által megállapított tényállásban a sértett és a II. r. vádlott közötti tartozás tényére és ezáltal annak vissza nem fizetésére vonatkozóan megállapítottakat, álláspontja szerint e körben egyértelmű bizonyítékok nem állnak rendelkezésre. Ezen érveit a másodfokú bíróság nem osztotta, a tényállás ezen része megfelel az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok tartalmának, a tartozás tényére és ki nem egyenlítésére utal több bizonyíték is.

[112] Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak bíróság által elfogadott beismerő vallomásaikban elmondták, hogy tudtak arról, hogy Terhelt2 tartozott a sértettnek, de ennek pontos összege nem volt előttük ismert, egyébként az összegnek a cselekmény megítélésére nincs kihatása. Az I. r. és III. r. vádlottak azt is tudták, hogy a sértett zaklatta Terhelt2 II. r. vádlottat a visszafizetés miatt, melyet telefonon vagy személyesen is többször hallottak, illetve a II. r. vádlott beszámolt nekik erről (nyomozati iratok 2802-2803., 3019., 3053. oldal).

[113] Ez összhangban állt a három vádlott által használt közös facebook messenger csoportos beszélgetés

[114] - 2018. december 2-i tartalmával is (nyomozati iratok 1119-1121. oldal), melyet az elsőfokú bíróság az ítélet 30. oldalán iratszerűen ismertetett, melyben szó van a pénz visszafizetéséről és a beszélgetés tartalmából az is egyértelmű, hogy Terhelt2 neheztelt a sértettre, aki kérte vissza az összeget, valamint

[115] - 2019. április 15-i, Terhelt2 II. r. vádlottól származó bejegyzésével, melyben arról számolt be, hogy a sértett náluk járt és a kukucskáló elé tette az ujjait.

[116] A kihallgatott tanúk közül tanú6 már a 2019. május 8-i tanúként tett vallomásaiban, majd később a bíróságon ugyanilyen tartalommal (elsőfokú iratok 134. számú jegyzőkönyv) beszámolt arról, hogy a sértett nagyobb összeget, „tizenvalahány” millió forintot adott Terhelt2nak és azt május 6-án kapta volna vissza tőle, ugyanis május 7-én már abból a pénzből egy kinézett gépkocsit szeretett volna venni, mely cáfolja a II. r. vádlott ezzel ellentétes védekezését. A tanú vallomásának figyelmen kívül hagyására – amit a II. r. vádlott védője indítványozott – nincs indok, mivel az általa előadottakat a sértett és tanú6 közötti facebook beszélgetés is megerősítette, mely az elsőfokú bíróság ítéletének 35-36. oldalán szerepel. E beszélgetésben már 2019. április 12-én a sértett elmesélte a tanúnak, hogy a II. r. vádlott nem adta meg a tartozását, nem veszi fel a telefont, megbízhatatlannak jellemezte őt, majd 2019. május 5-én, vasárnap írta a sértett a tanúnak, hogy másnap (vagyis május 6-án) kapja meg az összeget és kedden kérte menjen vele gépkocsit venni. Ezen túl több személyi bizonyíték is összhangban állt a tanú elmondásával, így különösen:

[117] - tanú5 tanú a 2019. május 17-i vallomásában szintén említette, hogy tudomása szerint 18 millió forintot várt Terhelt2től a sértett az eltűnése előtt, úgy beszéltek meg, hogy fogja hívni őt, ha megkapta a pénzt, de erre nem került sor (nyomozati iratok 2393. oldal), ezt megerősítette a bíróságon is (elsőfokú iratok 151. számú jegyzőkönyv).

[118] - tanú3 is elmondta a nyomozáskor (nyomozati iratok 2370-2371. oldal), hogy a sértett említette neki az eltűnése előtti pénteken, hogy valaki tartozik neki nagyobb összeggel, akit keresett már telefonon többször, de nem vette fel, majd a lakásán is megjelent, bekopogott, eltakarta a kezével a kukucskálót, megvárta, míg a srác kinyitja az ajtót és ekkor beszélt vele, a fiú az eltűnése hetére ígerte annak visszafizetését, mely összegből a sértett gépkocsit szeretett volna venni. Bár a tanúnak nem volt tudomása arról, hogy név szerint ki volt a tartozó személy, de a sértett által elmondottakból és a II. r. vádlott facebook bejegyzéséből egyértelműen azonosítható az adós személye Terhelt2nal.

[119] - tanúl tanú a sértett eltűnése során számsor6 kör. eljárásban tett nyilatkozatában nem tudott arról, hogy pontosan ki és mennyi összeggel tartozott a sértettnek, de azt elmondta ő is, hogy sértett1 haragudott Terhelt2ra, akitől nem kevés pénzt várt, amiből gépkocsit szeretett volna venni. Több tanú - így például tanúl és tanú10 - is a bírósági tárgyaláson már sokkal részletesebben nyilatkoztak, konkrét összeget és Terhelt2 tartozását is megjelölték, de nem kifogásolható, hogy a bíróság elfogadta a vallomásukat, hiszen az általuk előadottak is összhangban álltak a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal.

[120] A tartozás tényére és visszakövetelésére utal továbbá

[121] – az Terhelt2 II. r. vádlott telefonjában lévő, 2019. április 1. és 2. napján a sértett által küldött sms „Hívd az embered ma nagyon kel” és „Hova ment az embered lóvé ér afrikába” szövege is (nyomozati iratok 1275-1277. oldal),

[122] - az elsőfokú bíróság által a tárgyalás anyagává tett, a sértett eltűnése során számsor6 kör. eljárásban beszerzett, sértett1 és Terhelt2 közötti facebook beszélgetés is, melynek tartalma teljes egészében ellentétes azzal a terhelti előadással, miszerint a pénztartozását május 6-át megelőző szombaton megadta a sértettnek. E beszélgetésben ugyanis 2019. április 25-én a sértett azt írta a II. r. vádlottnak, hogy „nem ismeri a telefont?”, május 2-3-án folyamatosan egyeztetnek arról, hogy mikor válaszol a II. r. vádlott, illetve a sértett mondja, hogy menjen el a bankba, majd számonkéri rajta, hogy „nem nyitott ki a bank?”, ezt követően május 5-én a sértett ráír a II. r. vádlottra, hogy másnap mikor találkoznak. Mindezen bizonyítékok egyébként alátámasztják azt is, hogy a sértett folyamatosan kérte a pénzt vissza, illetve azt is, hogy a hétfői, május 6-i találkozási egyeztetnek, melyről a tanúk egyezően számoltak be, hogy az volt a pénz visszaadásának napja.

[123] Fentiek alapján – szemben a II. r. vádlott védőjének érvelésével – kétséget kizáró módon megállapítható volt Terhelt2 II. r. vádlott sértett felé fennálló tartozásának ténye és az is, hogy annak kiegyenlítése nem történt meg korábban, a sértett május 6-ára várta a fizetést, melyből másnap gépkocsit vásárolt volna. Kétségtelen, hogy az eljárás során a II. r. vádlott védője által felsorolt körülményekre (például számlázás, zsarolás, ültetvény) merült fel adat, azonban ezek egyrészt nem képezték a bizonyítási eljárás tárgyát, másrészt nem változtatnak azon a tényen, hogy a pénzátadás a sértett részéről Terhelt2 felé megtörtént és annak visszafizetése elmaradt.

[124] Ezen megállapítás a kiindulópontja annak is, hogy vajon bizonyított-e Terhelt2 II. r. vádlott felbujtói magatartása. A II. r. vádlott védője iratszerűen hivatkozott arra, hogy Terhelt2 mindig is tagadta, hogy a sértett megölésének ötlete tőle származott. Ezzel szemben a rendelkezésre álló bizonyítékok mind Terhelt2 II. r. vádlott irányába mutatóak, hiszen:

[125] - Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak a bíróság által elfogadott beismerő vallomásaikban 2019. áprilist jelölték meg, amikor napi rendszerességgel mondta Terhelt2, hogy nincs más megoldás, mint „eltenni a sértettet láb alól”, ebben következetes volt a vallomásuk, a védő által hivatkozott büntetés-végrehajtási intézetbeli levéllel kapcsolatban

pedig csak arra utal az ítéltábla, hogy a törvényszék az I. r. és III. r. vádlottak legelső vallomásait fogadta el, amik az őrizetbe vétel után közvetlenül születtek, amikor- még a terheltek közötti összebeszélés lehetősége fel sem merült,

[126] figyelemmel arra is, hogy az I. r. vádlott saját nyilatkozata szerint is a becsatolt levél 2019. októberben keletkezett,

[127] - a három vádlott által használt közös facebook messenger csoportos beszélgetésben 2018. december 2-án is Terhelt2 írta, hogy „nyírjuk most ki a törpét” (nyomozati iratok 1119. oldal), nem a többi vádlottól jött abban a beszélgetésben sem ez az ötlet,

[128] - Terhelt2nak volt tartozása sértett1 felé, őt kereste a sértett folyton emiatt, amitől a II. r. vádlott szabadulni akart, így neki volt érdeke a sértett megölése,

[129] - el nem mellőzhető jelentőségű, hogy a három vádlott közül Terhelt2 a legidősebb és a nyomozati iratok 1621. oldalon található pszichológus szakértői vélemény is tartalmazza, hogy a csoportban, a barátaival való kapcsolatában domináns szerepet vitt és hármójuk kapcsolatában is dominált, mely magyarázatul szolgálhat arra, hogy a többiek miért mondtak igent ennek a cselekménynek az elkövetésére.

[130] A II. r. és III. r. vádlottak védője a fellebbezés írásbeli indokolásában vitatta az emberölés előre kitervelt módjának megállapítását, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok azt igazolják, hogy mindhárom vádlott pontosan tudta, hogy mire készültek, aktívan részt vettek és jelen is voltak az előkészítés fázisában, megosztották egymással az ezzel kapcsolatos információkat, melyekre leginkább a három vádlott által használt közös facebook messenger csoportos beszélgetésben vannak egyértelmű, erre utaló üzenetváltások, melyeket az elsőfokú bíróság az ítélet 30-32. oldalán ismertetett, mely közül kiemelését érdemlőek az alábbiak, illetve a másodfokú bíróság néhány kiegészítést és pontosítást tartott indokoltnak:

[131] - Terhelt1 2019. április 13-i hozzászólásában (nyomozati iratok 1125. oldal) is említi, hogy „mindenki egyetértése és összefogása” szükséges, a beszélgetésben nincs egyetlen olyan hozzászólás sem, mely arra utalna, hogy bármelyik vádlott próbálta volna a többieket lebeszélni, a hozzászólások alapján egyértelmű, hogy a megállapodás után mindenki egyetértőleg vett részt a beszélgetésben.

[132] - Terhelt2 nemcsak 2019. május 3. napján 18:37 órakor, hanem 2019. május 5. napján 10:48 órakor napján is osztott meg egy-egy hordó eladására vonatkozó linket a csoportban (nyomozati iratok 1129-1131. oldal), melyet mindenki olvasott, melynek értékeléséhez hozzátartozik, hogy az I-II. r. vádlottak közötti facebook üzenetek között Terhelt1 2019. május 3. napján 20:37 órakor szintén vas hordó eladására vonatkozó linket küldött (nyomozati iratok 1105. oldal), mely adatokkal a másodfokú bíróság a tényállást is kiegészítette. 2019. május 4-én Terhelt1 rákeresett az egyéb1 nevű helyre, útvonaltervet készített a telefonján (nyomozati iratok 2111-2112. oldal), illetve aznap vásárolták meg az I-II. r. vádlottak a nátrium hidroxidot, melyet le is foglaltak a gépjárműtípus gépkocsi szemléje során, illetve a nyomozó hatóság feljegyzése tartalmazza, hogy május 4-én 12:19 órakor

történt a boltban 1 kg-os kiszerelésben ilyen szer eladása, ebben az időben az I-II. r. vádlottak telefonja a bolt környékén forgalmazott és ebben az időben telefonos kapcsolatban voltak terhelt3vel is (nyomozati iratok 2225-2227. oldal). Mindezek alapján igazolt, hogy mindhárom vádlott tudomással bírt a szer megvásárlásáról és a hordó kereséséről is, e körben a III. r. vádlott védőjének hivatkozás nem foghatott helyt, hogy mivel a III. r. vádlott nem vett részt családi esemény miatt a szombati eseményen személyesen, nem tudott a társai elképzeléséről.

[133] - Terhelt1 nem május 4-én, hanem a cselekményt megelőző napon, május 5-én 10:50 órakor írta a közös csoportba, hogy nincs szükség a hordóra és ekkor vázolta fel, hogy a sértett holttestét elássák, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének 7. oldal hatodik bekezdésében a tényállást ki is egészítette azzal a nyomozati iratok 1133. oldali bejegyzés alapján, hogy „elvetették azt a tervüket, hogy a sértett holttestét egy fém hordóban savban feloldva tüntetik el”. Erre az I. r. vádlott általi felvetésére még aznap reagált terhelt2 II. r. és terhelt3 III. r. vádlott is és egyeztették délután, hogy másnap mikor találkozzanak, a hozzászólásokat az ítélet iratszerűen tartalmazza, azok alapján - szemben a III. r. vádlott védőjének hivatkozásával - teljesen egyértelmű, hogy mindhárom vádlott tisztában volt azzal, hogy mikor, hol és miért találkoznak másnap kora reggel: a sírhely kiásása céljából, melyre május 6-án sor is került.

[134] - 2019. május 6-án 9:26 órakor írt a közös csoportba Terhelt3 III. r. vádlott, hogy átülnek terhelt2 autójába, illetve, hogy az egyéb3-ban találkoznak (nyomozati iratok 1149-1151. oldal). Ez a III. r. vádlotti üzenet cáfolja a védő hivatkozását, miszerint Terhelt3 vádlott nem tudott a részletekről, hiszen ebből az üzenetből egyértelműen megállapítható, hogy készültek arra, hogy elmennek az egyéb3 áruházba, az nem egy hirtelen jött ötlet volt a helyszínen, melyről senki nem tudott előzetesen, ehhez hozzátartozik, hogy a tárgyalás anyagává tett, a nyomozati iratok 1737-1739. oldalon található feljegyzés és az 1741. oldali blokk másolat alapján egyértelműen megállapítható az is, hogy a fojtózsínór készítéséhez a drótkötelet és faspirálfürót - mellyel a másodfokú bíróság a tényállást az elsőfokú ítélet 7. oldal utolsó bekezdésben kiegészítette - május 6-án vásárolták 11:44 órakor a helység4 egyéb3 áruházban, illetve maguk a vádlottak sem vitatták, hogy a fojtózsínórt együtt készítették és együtt próbálták ki, mely vallomás alapján nem elfogadható az a védekezés, hogy ne lettek volna tisztában azzal, hogy mire készülnek.

[135] - Minden alapot nélkülöző az arra történő hivatkozás, hogy nem gondolták komolyan azt, hogy ez megtörténhet, hiszen a beszélgetésből is jól kivehető az idő előrehaladtával a cselekmény konkretizálása, véglegesítése, mely arra utal, hogy a tervezésben mindenre gondoltak, nemcsak az ölés végrehajtására, hanem a holttest eltüntetésére is, mely nem egy meggondolatlan ötletelgetésre, hanem precíz kidolgozásra utal.

[136] - Az tényyszerű védői hivatkozás, hogy Terhelt1 I. r. vádlott nagyon aktív szerepet vállalt az előkészületekben, de a többiek is minden információval tisztában voltak és maguk is bekapcsolódtak egy-egy részmozzanat megvalósításába, ilyen körülmények között az előre kiterveltség alapjául szolgáló tényekkel is mindannyiban tisztában voltak.

[137] Az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokkal összhangban állapította meg a törvényszék az egyes vádlottaknak a cselekményben betöltött szerepét is, így azt is, hogy

Terhelt1 I. r. vádlott volt az ölési magatartás tette. Az I. r. vádlott még a másodfokú nyilvános ülésen és a védője a fellebbezés indokolásában és perbeszédében is vitatta ennek megállapítását, azonban kifogásaikat és érveiket a másodfokú bíróság nem osztotta. Terhelt1 - a törvényszék által a tényállás alapjául elfogadott - beismerő vallomását először írásban tette meg, melyet a 2019. május 26. napján a letartóztatás elrendelése tárgyában a nyomozási bíró által tartott ülésen csatolt védője jelenlétében (nyomozati iratok 2527-2529. oldal), melyet a nyomozási bíró kérdésére szóban meg is ismétel, majd szintén védője jelenlétében a 2019. május 28. napján 8:18 órakor kezdődő kihallgatásakor is ugyanilyen tartalommal tett részletes beismerő vallomást (nyomozati iratok 2797-2809. oldal). A másodfokú bíróság osztotta a törvényszék álláspontját, miszerint e beismerő vallomás visszavonására adott indoka (nem volt más üres szerepkör) teljességgel elfogadhatatlan, másrészt a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal is szembenálló. Ugyanis a beismerő vallomásával áll összhangban, hogy

[138] - Terhelt3 III. r. vádlott is arról számolt be, hogy a szerepeket előre leosztották, illetve amikor jöttek már a sértettel vissza, Terhelt1 hátul ült (nyomozati iratok 3017. oldal),

[139] - informatikai eszközeinek vizsgálata során kiderült, hogy 2019. május 3-án az emberi test feloldására, a később megvásárolt nátrium-hidroxidra, illetve a cselekmény előtti napon a fojtózsínór készítésére és fojtózsínórral hátulról megfojtásra vonatkozó videókat keresett, ilyen keresési előzmény más időpontokban az eszközein nem volt, a másik két vádlottnál pedig ilyen kereséseket nem találtak,

[140] - a fojtózsínór készítésében is részt vett, valamint azt ő próbálta ki Terhelt3 III. r. vádlotton,

[141] - abban olyan mozdulatról is beszámolt, amiről csak a cselekmény végrehajtója tud, miszerint a fojtás közben a jobb első ülés elhajlott, ezért a térdével támasztotta azt meg (nyomozati iratok 2807. oldal), mely előadása együtt értékelendő azzal, hogy a vádlottaktól lefoglalt informatikai eszközök vizsgálata során fény derült arra, hogy Terhelt2 és Terhelt3 internetes oldalakon történő 2019. május 7-i keresési előzményeiben is szerepel gépjárműtípus ülés (nyomozati iratok 1267-1273. és 2252. oldal), illetve tanú3 tanú vallomásában elmondta, hogy városnév1ben egy műhelyben hallotta az egyik bérlőtől, hogy Terhelt2 gépjárműtípusba való jobb első ülést keresett a sértett eltűnése utáni időben, melyet indokolhatott az ülés cselekmény közbeni megrongálódása,

[142] - a nyomozati iratok 1563. oldalon lévő pszichológus szakértői vélemény szerint Terhelt1 I. r. vádlottat a bűncselekmény elkövetésekor altruistának mondható személyiségjegyei motiválták, melynek kapcsán akár irracionális cselekményeket is megtehet.

[143] Az elsőfokú bíróság által elfogadott beismerő vallomásokkal kapcsolatban megjegyzést érdemel, hogy a Be. 183. § (4) bekezdés akként rendelkezik, hogy a terhelt beismerése esetén – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – be kell szerezni az egyéb bizonyítékokat is. Vizsgálandó, hogy a beismerő vallomást a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok alátámasztják-e, ennek körében a másodfokú bíróság – a teljesség igénye nélkül – az eddig felsoroltakon kívül az alábbiakat emeli ki:

[144] - A sértett megölésének időpontját illetően a vádlotti beismerő vallomások összhangban álltak tanú1 előadásával, miszerint sértett1 2019. május 6-án este nem ment haza, nem érték el telefonon és életjelet sem adott magáról, a 2019. május 25-i angol számról érkezett sms üzenetet a sértett élettársa is kétségekkel fogadta, erről Terhelt1 gyanúsítottai vallomásában maga mondta el, hogy Terhelt2 ötletére vettek e célból egy telefont és ő kérte meg helység7 élő rokonait, hogy az üzenetet küldjék el.

[145] - A holttest a Be. 204. § (1) bekezdés a) pont szerinti tárgyi bizonyítási eszköz. A tárgyi bizonyítási eszköz nem önmagában, hanem bizonyítási cselekmény vagy más bizonyítási eszköz útján válik a bizonyíték forrásává, holttest esetében különösen a szemle eredményeként, illetve – ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges – szakvélemény útján lesz bizonyítékként felhasználható. A holttest feltalálása esetén e tárgyi bizonyítási eszközből számos bizonyíték nyerhető, ahogy jelen ügyben is számos bizonyítandó tény megállapítására nyújtott következtetési alapot, így például a sértett azonosítására, az elkövetés idejére, eszközére, módjára, a halál okára, az okozati összefüggésre, az elkövetők szándékára.

[146] - Az igazságügyi orvos-szakértő véleménye szerint a sértett halála bekövetkezhetett május 6. napján, a sértett halála a nyakra ható keskeny eszköz által közvetített erőbehatás okozta agyi oxigénhiányos állapot, fulladás miatt állt be, mely lehetett zsinegelés, ezt a holttest vizsgálata során feltárt nyakon lévő sávszerű bevérvések is megerősítették.

[147] - A vádlottak által a helyszíni kihallgatás során előadottak alapján és az általuk megjelölt helyen tartott helyszíni szemle keretében a sértett holttestét valóban megtalálták.

[148] - A geológus szakértői véleménye szerint a lefoglalt lapáton talált földmaradvány származhat arról a helyről, ahol a sértettet megtalálták.

[149] - A fentebb már ismertetett, az egyéb3 áruházban lefoglalt számla adata alátámasztotta, hogy a vallomásokban megjelölt időben és helyen vásárolták meg a fojtóeszköz készítéséhez a szükséges alapanyagokat.

[150] - tanú15 az elsőfokú bíróság által felolvasott tanúvallomásában (nyomozati iratok 2315-2317. oldal) megerősítette, hogy az üzletében adták el a sértett nyakláncát, az általa csatolt vételi jegyen (nyomozati iratok 2319. oldal) Terhelt1 I. r. vádlott a saját valós adatait is adta meg.

[151] A II-III. r. vádlottak védői a fellebbezés írásbeli indoklásában a kifosztás büntette tekintetében vitatták, hogy védencük az értékek elvételében részt vett volna, mivel vagy nem került hozzájuk semmi, vagy aktív magatartás hiányában csak pusztán jelenlétük bizonyítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényszék által rögzített tényállás ezen része megfelel a bizonyítékoknak, annak változtatása nem indokolt, figyelemmel arra, hogy a három vádlott egymás jelentésében, szándékegységben volt az értékek elvételekor és cselekményben való részvételük, tényállásszerű elkövetési magatartásuk megállapítható akár

a kutatásban, akár az értékek megtalálásában, akár azok magukhoz vételében való közreműködésük esetében is.

[152] A felülmérlegelési tilalom értelmében, megalapozott elsőfokú tényállás és az indokolási kötelezettség teljesítése esetén nincs lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére. A felmentést célzó védelmi fellebbezések a már meglévő bizonyítékok mérlegelését támadták, így eredményre nem vezethettek.

[153] Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak bűnösségére.

[154] A másodfokú bíróság osztotta az egyenes szándékkal történő emberölés és a minősített esetek körében tett törvényszéki megállapításokat és nem tartotta alaposnak a védelemnek a minősítés megváltoztatására irányuló fellebbezéseit.

[155] Az elsőfokú bíróság a 3/2013. számú Büntető jogegységi határozatban foglaltaknak megfelelően az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi (a cselekmény elkövetéséhez használt eszköz; az elkövetés körülményei és módja; a sérülés helye és jellege; az elkövető kijelentései; az elkövetőnek a cselekmény elkövetése utáni magatartása) és az alanyi tényezők (így az elkövető személyi tulajdonságai, személyisége; a cselekményt kiváltó indítók; a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamat; az elkövetőnek a sértetthez fűződő kapcsolata) vizsgálatának eredményeként vont következtetést.

[156] Az emberölés esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Az egyenes és az eshetőleges szándékosságot az eredményhez kapcsolódó „érzelmi elem” különbözteti meg egymástól. Az előrelátás - amely a szándékos elkövetésnek ún. „értelmi” oldala - mind az egyenes, mind az eshetőleges szándék esetében azonos: az elkövető magatartásának okozati összefüggését felismeri, tudatában felmerül a halál bekövetkezésének lehetősége. Különbség van azonban az eshetőleges és az egyenes szándék ún. „érzelmi” oldalán: a bűncselekmény egyenes szándékkal történt megvalósítása esetén az elkövető kívánja a következményeket, vagyis a következményekkel érzelmileg azonosul, míg az eshetőleges szándék esetén belenyugszik a következmények beállásába, eziránti közömbösség jellemzi.

[157] Az elkövetés módjára (megfojtás), a támadott testtájékra (nyak), az elkövetés eszközére (fojtózsínór), az elkövetés utáni magatartásukra (a holttest elrejtése, nem mutattak megbánást), illetve az alanyi tényezők körében a vádlottak pszichopáthiás személyiség szerkezetére, felelősség hárítására, a II. r. vádlott és a sértett mindenki által ismert viszonyára, a cselekményt kiváltó előzményi sérteti magatartásra, megállapítható, hogy felismerték magatartásuk okozati összefüggését, lehetséges következményét, miszerint a bántalmazás a sértett halálát okozhatja, tudatukban felmerült a halál bekövetkezésének lehetősége és kívánták is a következményeket, vagyis a következményekkel érzelmileg azonosultak.

[158] A végrehajtás módja, ideje és a holttest eltüntetése a vádlottak előzetes tervei szerint zajlott, mely az egyenes szándékú elkövetést megkérdőjelezhetetlenné teszi.

[159] Minden alapot nélkülözők voltak a III. r. vádlott védője által az egyenes ölési szándékot vitató fellebbezési érvelések, figyelemmel arra is, hogy a részesség járulékos jellegéből adódóan a részesi cselekmény a jogi minősítés tekintetében osztja a tettesi alapcselekmény sorsát, így Terhelt3 III. r. vádlott bűnsegédi magatartása igazodik Terhelt1 egyenes szándékkal megvalósított emberölési magatartásához, ezért nem vitatható, hogy a III. r. vádlott is egyenes szándékkal cselekedett, a kitervelésben való részvétele okán pedig a tettesi cselekményt megvalósító I.r. vádlott végig fennálló egyenes ölési szándékával is tisztában volt.

[160] A 3/2013. számú Büntető jogegységi határozat és az eseti döntések iránymutatása szerint az előre kitervelten történő elkövetés esetén

[161] - az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felméri

[162] - az elkövetőt tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi, mely egyenes szándék meglétét tételezi fel (BH1997. 426.)

[163] - nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen és teljes bizonyossággal, határozottsággal alakítsa ki a véghezvitel tervét, elegendő a döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot, valamennyi részletét nem kell megtervezni előzetesen (BH1995. 197.)

[164] - a véghezvitel módjából és/vagy az elkövetést követően tanúsított magatartásból visszamenőleg is következtetés vonható az előre kiterveltségre.

[165] Az előre kiterveltség nem az ölési szándék átgondolását, hanem annál többet: a véghezvitel előregondolását jelenti, miáltal viszont az ölési szándék eltökéltté válik, s ezzel összefüggésben a véghezvitel biztonsága, eredményessége is jelentőséget kap és éppen ebben van a veszélyessége (EBH2013.B. 7., BH2014. 326.)

[166] Az irányadó tényállás alapján vádlottak elhatározták, hogy a sértettek mindenképp megölik, a cselekmény elkövetése előtt, már áprilisban. Megtervezték az ölési cselekményt, elkészítették és kipróbálták az elkövetés eszközét, a fojtózsínort. Azt is részletesen átgondolták, hogy a holttestet milyen módon tüntessék el, felmerült a hordóban sav általi feloldás, ehhez kerestek is hordót, illetve meg is vették a nátrium-hidroxidot, de végül ezt az ötletet elvetették és a sértett elásását találták megfelelőnek. Kerestek egy megfelelő, kietlen helyet a holttest eltüntetésére, kiásták előzetesen a telken a gödröt, ahova a sértett testét elhelyezték. Kiválasztották az ölés időpontját, a helyszínt és a módot, megbeszélték, hogy kinek mi lesz a szerepe, a sértettet kicsalták, próbáltak később hamis alibit szolgáltatni. Ezen körülmények alapján a törvényszék helyesen minősítette a cselekményt előre kitervelten elkövetettnek, minden alapot nélkülöző volt a II-III. r. vádlottak védője által a minősítés körében ezt vitató álláspontjai.

[167] Az aljas indokból vagy célból elkövetett emberölésen az erkölcsileg elvetendő, kiemelkedően súlyosan elítélendő motívumból (amely az elkövetőt a cselekvésre készteti) fakadó, valamint ilyen célból (a cselekvés végső eredménye, amit az elkövető elérni akar) megvalósított cselekményeket kell érteni. Aljas indokból vagy célból elkövetettként értékelhető a közvetett anyagi előny elérése érdekében végrehajtott élet elleni cselekmények, amikor az elkövető szándéka csak közvetve irányul pénzértékben is kifejezhető vagyoni haszon megszerzésére, például a kölcsöntartozástól való megszabadulás (BH2016. 53., BH2012. 141.). Az irányadó tényállás szerint a sértettet azért ölték meg, hogy a II. r. vádlott a kölcsöntartozástól szabaduljon. Kétségtől az anyagiasság vezérelte őket, de az ölési cselekmény nem közvetlen anyagi előny szerzését célozta, így az elsőfokú bíróság helyesen volt következtetést az aljas indokból elkövetés minősített eset megállapíthatóságára is, a II. r. vádlott védőjének a fellebbezés indokolásában ezt támadó érvei nem alaposak.

[168] Az irányadó tényállás alapján I-II-III. r. vádlottak megbeszéltek egymás között a sértett megölésének tervezését, részleteit, kivitelezését, egymás erre irányuló akaratelhatározásáról tudtak, azt erősítették, támogatták, mindannyian aktívan részt vettek az előkészületekben, tiltakozásuknak nem adtak hangot, nem elleneztek a bűncselekmény elkövetését, így az emberölés tekintetében szándékegységük vitathatatlan. Az ölési cselekmény megvalósításánál az I-II. r. vádlottak voltak jelen, majd a holttest elrejtésében valamennyien közreműködtek.

[169] A másodfokú bíróság az elkövetői alakzat tekintetében is osztotta a törvényszék jogi álláspontját.

[170] - Az irányadó tényállás alapján az élet elleni bűncselekményben Terhelt1 I. r. vádlott tényállásszerű elkövetési magatartást fejtett ki, így ő tettesként vonható felelősségre.

[171] - Terhelt2 II. r. vádlott vetette fel a másik két vádlottnak, hogy a sértettet meg kell ölni, döntő szerepe volt abban, hogy elhatározták az élet elleni cselekmény elkövetését, magatartása okozati összefüggésben áll a tettesi alapcselekménnyel oly módon, hogy annak döntő előidézője, mely vádlotti magatartás kimeríti a felbujtás fogalmi elemeit. Terhelt2 II. r. vádlott emellett előzetesen részt vett a cselekmény előkészítésében, a megvalósításhoz szükséges feltételek biztosításában, mely bűnsegédi magatartása beleolvad a felbujtásba (BH2004. 270.).

[172] - Terhelt3 III. r. vádlott bűnsegédi magatartására jellemző, hogy nem valósított meg tényállási elemet, szándékos volt, tudata átfogta a tettesi alapcselekmény elemeit és saját részesi magatartását is, valamint azt, hogy az előmozdítja a tettesi magatartást, magatartása okozati összefüggésben állt a tettesi alapcselekménnyel oly módon, hogy annak segítője volt, illetve időben a tettesi alapcselekmény előtt, a befejezést megelőzően kapcsolódott hozzá. Ezért magatartását helyesen értékelte a törvényszék bűnsegédi elkövetői alakzatként.

[173] A II. r. vádlott védője által Terhelt2 magatartásának a Btk. 282. (1) bekezdésébe ütköző, és a (3) bekezdés szerint minősülő bűnpártolás büntettkénti minősítése körében kifejtettekre utalva az ítéltábla kiemeli, hogy az emberöléshez kapcsolódó részesi magatartás és a bűnpártolás elhatárolása döntően azon alapul, hogy a bűnpártoló tevékenysége mindig utólagos magatartás és az alapbűncselekmény elkövetője, valamint a bűnpártoló között az

elkövetést megelőzően nem lehetséges előzetes megállapodás (BH2023. 210., BH2008. 173.). Jelen ügyben az irányadó tényállás alapján figyelemmel arra, hogy Terhelt2 II. r. vádlott felelőssége az ölési alapcselekményhez kapcsolódó részesi magatartásban állapítható meg, nem értékelhető bűnpártolásként.

[174] Az irányadó tényállás szerint arra nem vonható következtetés, hogy a vádlottaknak az erőszak kifejtésének az időpontjában is fennállott dolog elvételére irányuló célzatuk, vagyis arra, hogy az erőszakos magatartás tanúsításának a célja a dologelvétel lehetővé tétele, a sértett értékeinek megszerzése lett volt. Az irányadó tényállás szerint a sértett megölése után, a gödörbe helyezése előtt átkutatták a ruházatát és magukhoz vették a nála talált értékeit. A 2/1998. Büntető jogegységi határozat szerint a kifosztás büntettét kell megállapítani, ha az elkövető nyomban a sértett megölése után veszi el annak értékeit, a kifosztás megvalósulása szempontjából ugyanis közömbös, hogy a bűncselekmény sértettje a dologelvétel időpontjában életben van-e vagy pedig a halála a korábban ellene irányult erőszak folytán ekkor már bekövetkezett. Az emberölés és a dolog elvétele nem áll egymással a cél- és eszközcselekmény viszonyában, így nem törvényi egység, hanem valóságos, anyagi bűnhalmazat létesül (BH1998. 155., BH1997. 324., BH1982. 492., EBH2000. 185.).

[175] Általánosan elfogadott elv, hogy a jogszabály értelmezésénél alkalmazható az a módszer, hogy a Btk. rendszerében elhelyezett egyes bűncselekményeknél az azonos megnevezésű elkövetési magatartás azonos tartalommal értelmezhető, de az elemzést mindig az adott bűncselekmény sajátosságait figyelembe véve kell elvégezni (BH1982. 232., BH2005.133.). Ezen elv mentén eljárva a másodfokú bíróság a kifosztás elkövetési magatartása - mely a dolog elvétele - tartalommal kitöltése tekintetében a lopás körében kialakult bírói gyakorlatot vette alapul, mely szerint:

[176] - Az elvétel következtében a dolog felett eddig létezett tényleges uralom megszűnik, s ettől különböző tényleges uralom jön létre.

[177] - Az elvétel kétmozzanatú cselekmény: az első fázisban az elkövető megszünteti a birtokos tényleges hatalmát, a másodikban a dolog az elkövető tényleges hatalmába kerül.

[178] - A második mozzanattal, azaz az új birtokállapot létrehozásával válik a bűncselekmény befejezetté.

[179] A kifosztás esetében is azt kell figyelembe venni, hogy az elvétel bármelyik mozzanatát is valósítja meg az elkövető, tettesi cselekményként értékelendő a magatartása. Másrészt társtettesek azok, akik egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg valamely szándékos bűncselekmény törvényi tényállását. Ez vonatkozik arra az esetre is, amikor az egyik, vagy másik elkövető a tényállásnak csak az egyes elemeit valósítja meg, ugyanakkor tisztában van azzal, hogy társaival együtt milyen bűncselekményt követnek el (BH1993.720.).

[180] Az irányadó tényállása alapján megállapítható, hogy valamennyi vádlott tisztában volt azzal, hogy sértett1 sértett a társuk által megvalósított erőszak hatása alatt állt, ennek

tudatában került sor a ruházat átvizsgálására és az értékek megtalálására. A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a kifosztás társtettese, aki

[181] - az erőszakos cselekményt megvalósító társával szándékegységben részt vesz a dolog elvételében (BH1993. 720., BH1987. 108.),

[182] - a társával szándékegységben kutat az erőszak hatása alatt álló sértett ruházatában, hogy az értékeit elvegye, függetlenül attól, hogy a kutatás során végül az értéket ki találta meg és kihez került végül az elvett tárgy (BH1996. 241.).

[183] A fenti elvek mentén értékelve az irányadó tényállásban foglalt magatartást, a törvényszék helyesen minősítette a vádlottak magatartását társtettesként elkövetettnek, mert tettesi magatartást valósít meg, aki a ruházat átkutatásában vesz részt, aki megtalálja az értéket és a ruhából kiveszi, aki a megtalált dolgot átadja a társának és az is, aki az értéket elrakja.

[184] A másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a vádlottakra nézve az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályban lévő anyagi jogi szabályok alkalmazása eredményez kedvezőbb elbírálást. A Btk. 2. § (1)-(2) bekezdése szerint a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha azonban a cselekmény az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni.

[185] Az ítélezési gyakorlat következetes abban, hogy a Btk. 2. § tekintetében

[186] - a cselekmény elbírálásának idején az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésének időpontja értendő (BH2009. 231. és BH2014. 35.),

[187] - a Btk. 2. § alkalmazása vádlottanként, illetve mindig a vád tárgyává tett bűncselekményre, illetve bűncselekményekre konkretizálva vizsgálandó (BH2013. 232.),

[188] - annak eldöntésénél, hogy az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos törvényt kell-e alkalmazni és melyik törvény eredményez enyhébb elbírálást, az alkalmazandó büntetés nemén és mértékén kívül a büntetőjogi felelősségre vonatkozó összes rendelkezést együttesen kell vizsgálni (BH2014. 201.).

[189] A vizsgálatot a fenti szempontok szerint elvégezve megállapítható, hogy a cselekmény büntethetősége tekintetében nincs eltérés, a vád tárgyává tett magatartás az elkövetéskori és elbíráláskori törvény értelmében is bűncselekmény, illetve a minősítéshez igazodó büntetési tételkeret is azonos.

[190] Az elkövetéskori Btk. 38. § (1) és (2) bekezdés a) pont a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét akként szabályozta, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ügydöntő határozatában megállapítja a feltételes szabadságra

bocsátás legkorábbi időpontját, vagy – a (4) bekezdésben meghatározott esetekben – azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt. Ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

[191] Ezzel szemben az elbíráláskori Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont eb) alpont – 2020. november 5. napjától hatályos – rendelkezése kimondja, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra, akit tettesként ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre emberölés [160. § (1) és (2) bekezdés] miatt, illetve a Btk. 38. § (5) bekezdés a) pont ab) alpont alapján az sem, akit emberölés büntette [160. § (1) és (2) bekezdés] miatt részesként ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre. E jogszabályhelyek alapján a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélt Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak a vádlottak esetében az elbíráláskori anyagi jogszabály alapján a feltételes szabadságra bocsátás kizárásáról kellene határozni.

[192] A Btk. 38. § (6) bekezdés kimondja, hogy a bíróság az ügydöntő határozatban a Btk. 38. § (5) bekezdésben meghatározott elkövető feltételes szabadságra bocsáthatóságáról rendelkezhet, ha az elkövetés körülményeire, az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyesség fokára vagy egyéb büntetéskiszabási körülményekre figyelemmel, a társadalom védelme és annak megelőzése, hogy az elkövető újabb bűncselekményt kövessen el, pártfogó felügyelet elrendelésével és külön magatartási szabály meghatározásával elérhető. Ez a szabály Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak esetében vizsgálendő, hiszen őket a bíróság részesként elkövetett emberölés büntetében mondta ki bűnösnek, azonban az ítéltábla a törvényi feltételek hiányában e jogszabályhely alkalmazására lehetőséget nem látott, tehát az elbíráláskori jogszabály alapján a II-III. r. vádlott sem lenne feltételes szabadságra bocsátható.

[193] Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetére a feltételes szabadságra bocsátást szabályozó Btk. 41-43. §, illetve az egyéb büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezések az elkövetéskori és elbíráláskori jogszabályban azonosak.

[194] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az elbíráláskor hatályos jogszabály alkalmazása nem eredményez kedvezőbb elbírálást egyik vádlott esetében sem, ezért az ítéltábla az elkövetéskori jogszabályt alkalmazta valamennyi vádlottat érintően.

[195] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[196] A Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célok a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A bűncselekmény elkövetőivel szemben kiszabott büntetés nem csupán magára az elkövetőre bír hatással, hanem a társadalom többi tagjára nézve is. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia.

[197] A bíróság feladata az ítékezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott

cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is.

[198] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket nagyrészt feltárta, azt a másodfokú bíróság annyiban egészíti ki, hogy a Kúria Büntető Kollégiuma által a 2/2023. (VII. 5.) BK véleménnyel felülvizsgált és módosítás nélkül fenntartott 56/2007. BK vélemény

III/5. pontja szerint Terhelt3 III. r. vádlott esetében enyhítő körülményként értékeli az élet elleni bűncselekmény esetében a bűnsegédi magatartását.

[199] A másodfokú bíróság osztotta a törvényszék ítéletének 47-48. oldalán is részletesen kifejtett álláspontját, a vádlottaknál különösen a kimentett, egymás közötti messenger kommunikációjukból közvetlenül a cselekmény elkövetése utáni valós megbánás hiányára lehet következtetni. Ezt erősíti az eljárás során tanúsított, a szakértők által a tárgyaláson is fenntartott véleményükben kimutatott, egyébként még a másodfokú eljárásban is érezhető felelősségváró magatartásuk és hozzáállásuk.

[200] A vádlottak által megvalósított élet elleni bűncselekmény tárgyi súlya rendkívül jelentős, tíz évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel fenyegetett, azt a törvényalkotó a különös részben meghatározott büntetési tételkeret meghatározásával - a társadalmi értékrendet is közvetítve - a legkiemelkedőbb tárgyi súlyú bűncselekmények között helyezte el. Az élet elleni cselekmény konkrét társadalomra veszélyessége az elkövetési módra tekintettel szintén kimagasló, két minősítő körülménye - előre kiterveltség, aljas indok - is megállapítható. A vádlottak jóvátehetetlen következményű, emberi életet hidegvérrel, embertelen módon, a sértettnek a védekezésre és a túlélésre esélyt sem adó módon kioltó bűncselekményükből gátlástalanságukra lehet következtetni, mely összhangban áll az elme- és pszichológus szakértői véleményekben foglalt megállapításokkal is és mutatja alanyi társadalomra veszélyességük magas fokát is.

[201] A társadalom hatékonyabb védelmének szempontjait előtérbe helyezve, az ilyen jellegű cselekmények elkövetőivel szemben megfelelő szigorral történő fellépés szükséges. Erre figyelemmel a befejezett élet elleni bűncselekményt alapos megfontolást követően, kitaró szándékkal elkövető vádlottakkal szemben a törvényszék által kiszabott fő- és mellékbüntetés feltétlenül szükséges az egyéni és az általános megelőzés eléréséhez.

[202] Az életfogytig tartó szabadságvesztés hatályos büntetőjogunkban a legszigorúbb büntetési nem. Az ítélkezési gyakorlat az életfogytig tartó szabadságvesztést a leg súlyosabb bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazza. Jelen ügyben a cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára, Terhelt1 I. r. vádlottnak az abban betöltött szerepére, mely nemcsak a tettesi magatartásban, hanem a tervezés során tanúsított aktív magatartásban is megmutatkozott, a személyében rejlő - a végrehajtás módjában is kifejezésre jutó - fokozott társadalomra veszélyességre figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a társadalom védelme érdekében indokolt elszigetelése. A határozott tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása nem biztosítaná az egyéni és az általános megelőzést sem. Erre tekintettel Terhelt1 I. r. vádlottal szemben határozatlan tartamú, azaz életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabása volt indokolt, ez felel meg az ítélet belső arányosságának is. A feltételes

szabadságra bocsátás legkorábbi, a Btk. 43. § (1) bekezdésben meghatározott időtartamának megállapításánál az elbírált bűncselekmény jellege, a bűncselekmény végrehajtásának módja, a vádlott személyi társadalomra veszélyességét befolyásoló alanyi büntetést csökkentő tényezők együttes, vizsgálata alapján a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a törvényben meghatározott legkedvezőbb tartamban - 25 év - történő meghatározása is törvényes.

[203] A törvényszék a részesi magatartást megvalósító elkövetők esetében figyelembe vette, hogy

[204] - a részesek közül Terhelt2 II. r. vádlott magatartása volt a hangsúlyosabb, ő volt az, akinek érdekében történt a bűncselekmény elkövetése, az ő kezdeményező szerepe kiemelten értékelendő amellet, hogy a felbujtói magatartáson túl aktívan részt vett a cselekmény előkészületében is, mely bűnsegédi cselekménye önálló értékelést a minősítésben nem nyert, de a büntetés kiszabásakor figyelmen kívül hagyható nem volt.

[205] - ezzel szemben Terhelt3 III. r. vádlott esetében értékelést kell nyerni a csoportban betöltött legkevésbé hangsúlyos szerepe. Sodorhatósága tetten érhető a megvalósított magatartásában is, illetve a cselekmény elkövetése során nyújtott cselekvése a II. r. vádlottéhoz képest jóval enyhébb megítélésű, illetve ő az egyetlen, aki a cselekmény óta eltelt időben személyiségének pozitív irányú változása érdekében lépéseket tett és kezelést vett igénybe.

[206] Az ítéltábla Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak esetében a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás enyhítésére a büntetési célok veszélyeztetése nélkül nem látott lehetőséget. A velük szemben kiszabott büntetés szükséges annak elérésére, hogy a vádlottak és mások jogkövető magatartást tanúsítsanak. A két, részesi magatartást megvalósító elkövető közötti büntetések közötti különbség jól tükrözi a cselekményük és alanyi társadalomra veszélyességük eltérő súlyát, a törvényszék a büntetés kiszabásakor kellően egyéniesítve határozta meg a II-III. r. vádlottak büntetésének tartamát.

[207] Az ítélet belső arányosságát Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak büntetését egymáshoz viszonyítottan vizsgálva megállapítható, hogy Terhelt2 II. r. vádlott büntetése nem kellően igazodik a cselekményben betöltött kiemelt szerepéhez, e vádlott esetében a büntetési célok elérésére az elsőfokú bíróság által alkalmazott szabadságvesztésnél hosszabb tartamú büntetés kiszabása is indokolt lehetett volna, a büntetés súlyosítására ugyanakkor a másodfokú bíróságnak a Be. 595. § (2) bekezdésében rögzített súlyosítási tilalom folytán lehetősége nem volt.

[208] A másodfokú bíróság vizsgálta a Btk. 50. § (2) bekezdés rendelkezés alkalmazhatóságát. A hivatkozott jogszabályhely értelmében, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme vagy vagyona van, pénzbüntetésre is kell ítélni. Jelen ügyben az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakkal szemben szabott ki pénzbüntetést. E vádlottak vonatkozásában megállapítható volt a pénzbüntetés kiszabásának azon feltétele, hogy a bűncselekményt haszonszerzés céljából követték el, ezen felül őket a bíróság határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélte. Azonban a másodfokú bíróság nem

látta megállapíthatónak, hogy megfelelő jövedelemmel, vagyonnal rendelkeznek. A Kúria Büntető Kollégiuma által a 2/2023. (VII. 5.) BK véleménnyel felülvizsgált és módosítással fenntartott, a bírói gyakorlatot alakító 25/2007. BK vélemény szerint

[209] - a törvény célját figyelembe véve – a pénzbüntetés szempontjából – akkor megfelelő a kereset, illetve a jövedelem, ha az elkövető a pénzbüntetést, akár részletekben is, de képes megfizetni.,

[210] - az a kérdés, hogy a vádlott keresete mikor tekinthető megfelelőnek, csak a konkrét ügyben az adott körülmények részletes vizsgálata alapján dönthető el,

[211] - általánosságban annyi emelhető ki, hogy a kereset, illetve a jövedelem megfelelő összeget elérő volta mellett minden esetben figyelemmel kell lenni a vádlott keresetét, illetve jövedelmét terhelő törvényes tartási kötelezettségeire (gyermektartás, szülőtartás, testvértartás stb.) továbbá a maga és a tartásra szoruló családtagok minimális létfenntartását biztosító kiadásokra,

[212] - a pénzbüntetés kiszabásának alapjául csupán az említett kiadások fedezetét meghaladó kereset, illetve jövedelem szolgálhat,

[213] - a törvény a megfelelő keresetet, illetve jövedelmet személyhez, és pedig a vádlott személyéhez köti,

[214] - a pénzbüntetés alkalmazása szabadságvesztés mellett akkor felel meg céljának, ha alappal lehet következtetni arra, hogy a vádlott a pénzbüntetést törvényes tartási kötelezettségeinek teljesítése mellett, a maga és tartásra szoruló családja minimális megélhetésének veszélyeztetése nélkül saját keresetéből, jövedelméből – akár részletekben is, de – képes megfizetni.

[215] Az II-III. r. vádlottak esetében megállapítható, hogy a nőtlen családi állapotú, idős édesanyjával együtt élő Terhelt2 az elsőfokú ítélet kihirdetését megelőző időben dolgozott, míg Terhelt3 pedig munka- és jövedelem nélküli volt, szülei eltartásában élt. Jelenleg letartóztatásban vannak, vagyonnal, megtakarítással nem rendelkeznek, Terhelt3 III. r. vádlott a büntetés-végrehajtási intézetben dolgozik, de a havi 36.000 forint keresménye nem tekinthető a pénzbüntetés kiszabása szempontjából megfelelő jövedelemnek és mindketten több évi szabadságvesztés büntetés végrehajtása előtt állnak. Mindez pedig azt jelenti, hogy a pénzbüntetés megfizetése vagy a hozzátartozókra hárulna át, amire pedig törvényes alap nincsen; vagy a pénzbüntetés meg nem fizetése szükségszerűen a szabadságvesztésre történő átváltoztatást vonná maga után, amely mintegy burkolt formában a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának meghosszabbítását eredményezné. Erre figyelemmel pénzbüntetés - törvényi feltétel hiányában - a II-III. r. vádlottal szemben nem volt kiszabható, ezért a másodfokú bíróság - e körben egyetértve a védői indítványokkal - e vádlottakkal szemben a pénzbüntetés kiszabását és annak átváltoztatására vonatkozó rendelkezéseket mellőzte.

[216] A bűnjelekre vonatkozó rendelkezések megfelelnek az eljárási törvény szabályainak, annak pontosítását az alábbiak indokolták:

[217] - Az elsőfokú bíróság nem tüntette fel, hogy a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala Bűnjel Csoport és Bírósági Letéti Csoport milyen számon vételezte be a tárgyakat és a készpénzösszeget, ezt a másodfokú bíróság pótolta.

[218] - A Bj.számsor1 számon nyilvántartásba vett bűnjelek egy részéről az elsőfokú bíróság már a 2021. június 14. napján kelt és 2021. június 24. napján véglegessé vált 11.B.363/2020/87. számú végzésével rendelkezett. Az ismételt kiadásról szükségtelen döntést hozni, ezért a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottaknak kiadni rendelt tárgyak felsorolását pontosította akként, hogy mellőzte azokat a dolgokat, melyekről a 87. számú végzésben a bíróság határozott, illetve mellőzte az ítéletben a tanú8nak történő kiadásról szóló ismételt rendelkezést is, mivel ugyanezen tárgyakat a törvényszék már a 87. számú végzéssel kiadni rendelte ezen személynek.

[219] - A - helyesen - rendszám1 forgalmi rendszámú gépjárműtípus típusú személygépkocsit a törvényszék - annak lefoglalása megszüntetése mellett – kiadni rendelte a cég1. részére. A nyomozati iratok 647-648. oldalon található a lefoglalás elrendeléséről szóló határozat, mely szerint a lefoglalás tárgya az Terhelt2 által használt, a cég1. tulajdonában lévő gépkocsi, mely határozatot a II. r. terheltnek és védőjének rendelték kézbesíteni. A másodfokú iratok 37. szám alatti gépjármű nyilvántartási adatok szerint jármű tulajdonosa a cég1., azonban a másodfokú iratok 39-I. szám alatti cégmásolat tartalma szerint a céget 2023. június 6-i hatállyal törölték. Ezért az ítéltábla a gépkocsiról szóló rendelkezést akként változtatta meg, hogy megállapította, hogy a terhelttől lefoglalt dolog kétségtelenül másét illet, de ennek a kiléte nem állapítható meg, ezért az a Be. 321. § (5) bekezdés alapján az az állam tulajdonába kerül.

[220] A másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján helyesbítette a vádlottak által személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés idejére és a beszámításra vonatkozó rendelkezést.

[221] A másodfokú bíróság az ítélet rendelkező részében a vádlottak Be. 561. § (2) bekezdés b) pontban meghatározott, Be. 184. § (2) bekezdés szerinti személyes adatai közül a tényleges tartózkodási helyüket, a II. r. vádlott anyja nevét és a III. r. vádlott lakcímének irányítószámát pontosította.

[222] A másodfokú bíróság az előkészítő ülés napjának feltüntetését mellőzte, ugyanis a Be. 561. § (1) bekezdés értelmében az ügydöntő határozat bevezető részében a tárgyalási napok megjelölését kell feltüntetni.

[223] Fenti indokokra figyelemmel az ítéltábla - a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva - a Be. 606. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, míg egyéb, törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[224] A vádlottak által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől letartóztatásban töltött idő beszámítása a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

[225] A Fővárosi Ítéltábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2023. december 13.

dr. Szalai Géza s.k.

dr. Sárecz Szabina Martina s.k.

dr. Bíró Emese s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2023. január 31. napján kelt 11.B.363/2020/182-I. számú ítélete Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakkal szemben a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.138/2023/42. számú ítéletében foglalt változtatásokkal 2023. december 13. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. december 13.

dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke